FOR VELFERDS STATEN

Milliarder - ikke mennesker

En historie om velferdsprofitører på attføringsområdet

Linn Herning

For velferdsstaten

Rogalandskonferansen
20.10.2018

Om mennesker og milliarder

Regjeringserklæringen 2013-2017:

«Regjeringen mener i utgangspunktet at produksjon av velferdstjenester skiller seg lite fra andre tjenester.

Bruk av konkurranse stimulerer til verdiskaping, bedre tjenester og effektivisering.

Det er derfor helt nødvendig at konkurranse blir et gjennomgående element i offentlig virksomhet.»

Argumenter for attføring på anbud

- Større mangfold
- Flere ideelle leverandører og sosiale entreprenører
- Større valgfrihet
- Forenkling
- Lavere pris
- Bedre kvalitet

Hvordan gikk det? (del 1)

Det er ikke blitt mer mangfold i sektoren.

- en dramatisk konsentrasjon på få aktører
- fra 148 tiltaksleverandører til 39 leverandører (oppfølgning)
- Oslo: Fra 14 leverandører til 2 (kommersielle)
- Vestfold: Fra 8 leverandører til 1.

Ingen nye ideelle leverandører eller sosiale entreprenører har kommet til.

- flere eksisterende ideelle aktører i attføringsfeltet blitt skjøvet ut.
- Man kan med en viss velvilje hevde at en sosial entreprenør eksisterer i feltet i dag (Pøbelprosjektet – nå eid av Aleris)

Valgfriheten er ikke blitt større.

Dette er også et område der «valgfrihet» aldri har vært særlig relevant ettersom det ikke er bruker, men NAV, som velger tiltak.

Hvordan gikk det? (del 2)

Forenkling?

- Sammenslåing av tiltak ovenfor ordinært arbeidsledige og tiltak rettet mot personer med nedsatt arbeidsevne, kan sees på som forenkling.
- Denne «forenklingen» kan ha konsekvenser for de svakeste brukergruppene.

Prisene synes å ha blitt lavere.

- Prisen på Avklaringstiltaket for landet sett under ett er vesentlig lavere (30 %) enn estimatene fra Nav (anslått årlig verdi).
- På Oppfølgingstiltaket er den 10 % levere.
- Prisreduksjonen kan likevel ha en potensielt sett en høy samfunnskostnad.

Kvaliteten er vanskelig å måle.

- Vektingen var på 60% kvalitet og 40% pris.
- Pris er et objektivt kriterium, men kvalitet er vanskeligere å måle.
- Kvalitet fungerer som kvalifikasjonsmekanisme vurdert av Nav, mens pris til syvende og sist blir det avgjørende elementet.
- Leverandører gis svært ulike kvalitetsvurderinger i forskjellige fylker.

Hva fikk vi med på lasset? (del I)

Velferdsprofitører inn også i attføringsfeltet.

Med velferdsprofitørene kommer også finansfond og skatteparadis.

- I attføringsfeltet gjelder dette Sonans Karriere AS (tidligere Nordic Academy AS og Euroskolen AS) som eies av oppkjøpsfondet Procuritas, registrert på Guernsey.

De kommersielle aktørene har en skyhøy lønnsomhet.

- Totalkapitalrentabiliten, et lønnsomhetsmål som er viktig for investorer, lå hos de største aktørene i 2015 på gjennomsnittlig 31,9%.
- Gjennomsnittet i næringslivet samme år var 4,4 %.

VELFERDSPROFITT? Lønnsomheten i velferdssektoren for de dominerende kommersielle aktørene er skyhøy sammenliknet med resten av næringslivet. Foto: Dreamstime.

SAMFUNNSSTYRING

Lukrativ velferd | Velferdssektoren er superlønnsom

Skal du som investor putte penger i noe som gir skyhøy lønnsomhet, bør du satse på velferdstjenester, viser fersk rapport.

SENDER FAKTURAER TIL EGET SELSKAP:

Slik tjener de millioner på å jobbe for NAV

Din Utvikling AS leverer arbeidsmarkedstiltak til NAV. Foto: Christer Auger

I løpet av fire år fikk Din Utvikling AS utbetalt 359 millioner fra NAV for å hjelpe arbeidsledige ut i jobb. I samme periode hadde tre partnere i selskapet en skattbar inntekt på 39 millioner kroner.

DEL

Figved og Kenneth Fosshelm

25.02.2018 (Oppdatert: 27.02.2018)

Hva fikk vi med på lasset? (del II)

Fløteskumming?

- Det finnes per dags dato ikke tilgjengelige eller pålitelige data for hvorvidt de svakeste gruppene er skjøvet ut til fordel for «enklere» brukere (såkalt fløteskumming).
- Men internasjonale erfaringer og forskning viser at dette har skjedd andre steder der attføringsfeltet er anbudsutsatt og kommersialisert. Vi frykter at dette også vil skje i Norge.

Like vilkår?

- Anbudssystemet og den påfølgende kommersialiseringen undergraver konkurranse på like vilkår og mulighetene for innovasjon og kompetansebygging i fagfeltet.

«Nye» forretningsmodeller og løsarbeidersamfunn.

- De kommersielle leverandørene introduserer «nye» forretningsmodeller på attføringsfeltet.
- Din Utvikling AS, som vant tilnærmet en fjerdedel av markedet for Oppfølgingstiltaket, har en forretningsmodell der de som utfører jobben gjør det som oppdragstaker gjennom sitt eget enkeltpersonforetak, ikke som ordinære arbeidstakere.

Rapport: Nav-leverandør med ulovlige ansettelsesforhold

Advokatfirma har gransket ansettelsesforholdene i Din Utvikling, som leverer tjenester til Nav. Konklusjonen er at forholdene strider mot norsk lov. Nav lover å følge opp.

FAGFORENING REAGERTE: Etter Norsk Tjenestemannslag reagerte på ansettelsesforhold hos Navs underleverandør, satte Nav i gang en gransking.
FOTO: MORTEN HOLM *NTB SCANPIX*

Ingvild Sagmoen, Sigrid Moe og Astrid Dalen

(E24) Publisert: 14:32 - 15.12.2017

Annonse

Foto: Tri Nguyen Dinh (arkivfoto)

Attføringsselskapets bruk av oppdragsavtaler er ulovleg – no får karriererettleiarane tilsetting og tariffavtale

Det skjer etter at ein juridisk rapport felte ein knusande dom over tilknyttingsformen karriererettleiarane har hatt til Din Utvikling AS.

TORMOD YTREHUS tormod@lomedia.no

Publisert 31.01.2018 kl 11.44 Oppdatert 01.02.2018 kl 12.05

VELFERDBLOGGEN

Slik kan du straffefritt snylte på NAV

Av Linn Herning | 24. august 2018, 13:00

Linn Herning er daglig leder i alliansen For velferdsstaten.

HVIS EN PERSON blir tatt for å ha mottatt for mye i trygd, sanksjoneres det hardt med tilbakebetalingskrav, bøter og eventuelt fengsel. Hvorfor slipper da selskaper og eierne av disse enhver straff når de har tjent millioner av NAV-kroner på å bryte loven?

Velferdstjenester på markedet

Dokumentasjon på hvordan det har gått

Velferdsprofitørene

- de som profiterer skattefinansierte velferdstjenester

- Politisk kamp om begrepene
  - «Alle gode krefter» / «velferdsgründere» vs «velferdsprofitører»
  - «De private» vs «kommersielle» og «ideelle»

- Velferdsprofitørene er nye aktører i velferdsstaten, og bør skilles fra ideelle/behovsorienterte aktører.

- Det finnes ulik «alvorlighetsgrader» av velferdsprofitører
  - Internasjonale finansielle oppkjøpsfond – parasittisk virksomhet
  - Nordiske investorer – penger, ikke kompetanse
  - Norske «gründere» – både penger og kompetanse?
  - Små, lokale tiltak – hvor går grensa?

- Eneste (?) mulige juridiske skille: ideelle og kommersielle.

- To hovedveier til målet om profittfri velferd (sektoravhengig):
  - Slutt med anbud
  - Reguler profitt, arbeidsvilkår, bemanning m.m.

Velferdsprofitørene

- de som profiterer skattefinansierte velferdstjenester

Velferdsprofitørene eksisterer på grunn av politiske valg som har åpnet offentlig finansierte velferdstjenester for kommersielle aktører.

- Den som forventer at selskaper skal sette krav til økonomisk utbytte til side, har ikke forstått forskjellen mellom næringsliv og veldedighet».

(Leder i Dagens Næringsliv 15.06.2018).

I tillegg til diskusjonen om fordeling av skattepengene, må vi se hvordan kommersielle aktører og konkurransedynamikken påvirker velferdstjenestene, arbeidsvilkårene og maktforholdene i samfunnet.

Hva vil vi med fellesfinansiert velferd?

Hvordan bør den drives?

«Den enkle og grunnleggende årsaken til at arbeiderbevegelsen har bygd opp en sterk offentlig sektor, er at det finnes behov som er så viktige at de ikke kan overlates til markedskreftene.»

Sitat hentet fra kronikk av Kjell Østberg i Klassekampen 27.02.2016

www.manifest.no

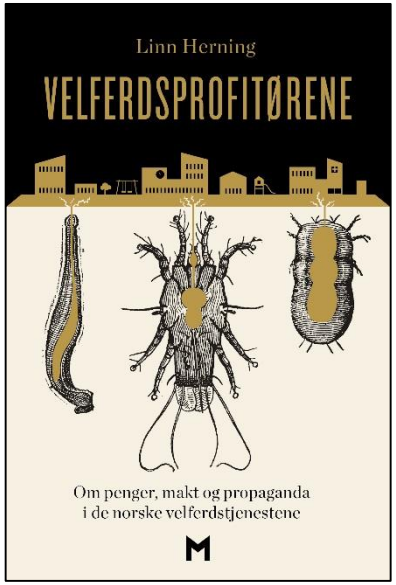

FOR VELFERDS STATEN

www.velferdsstaten.no

Abonner på elektronisk nyhetsbrev:
aksjon@velferdsstaten.no